

IP-OIKEUTTA NUORILLE

A-ryhmän tehtävät

**Perehdy oppimateriaaleihin
tekijänoikeuksista
ja teollisoikeuksista.
(Tussitaikureiden videot sekä
kalvoesitys opettajan johdolla).**

1. Yhdistä käsiteparit

IP-oikeudet

Tekijänoikeutta lähellä oleva oikeus, joka on mm. esittävällä taiteilijalla ja tuottajalla.

Tekijänoikeus

Yksinoikeus mm. keksintöön tai merkkiin, mikä estää muita hyödyntämästä sitä ilman lupaa.

Lähioikeus

Yksinoikeus, jonka keksijä tai yritys voi hakea keksinnölleen.

Moraaliset oikeudet

Tekijän- ja teollisoikeudet

Tuotevääreennös

Erottamisväline, jolla tavarat tai palvelut erotetaan kilpailijoiden vastaavista.

Taloudelliset oikeudet

Yksinoikeus, joka suojaa tuotteen ulkomuotoa.

Teollisoikeus

Kaupallinen tuote, johon on ilman lupaa liitetty toisen yrityksen tavaramerkki tai siihen sekoitettavissa oleva merkki.

Tavaramerkki

Oikeus päättää teoksen kappaleen valmistamisesta ja yleisön saataviin saattamisesta.

Patentti

Oikeus tulla mainituksi teoksen tekijänä ja kieltö käyttää teosta tekijää loukkaavassa yhteydessä.

Mallioikeus

Tekijälle automaattisesti syntyvät taloudelliset ja moraaliset oikeudet teokseensa.

2. Mihin oikeuteen tai oikeuksiin alla olevat asiat liittyvät?

Yhdistä: tekijänoikeus, lähioikeus, patentti, tavaramerkki, mallioikeus, ei IP-oikeutta

Tekijänoikeus	<i>Kännykkä</i>
	<i>Tuulen- ja vedenpitävät urheiluvaatteet</i>
Lähioikeus	<i>Lääkkeet</i>
	<i>Valokuva</i>
Tavaramerkki	<i>Lakiteksti</i>
	<i>Kuivashampoo</i>
Patentti	<i>Elokuva</i>
	<i>Viranomaisen päätös</i>
Mallioikeus	<i>Tietokonepeli</i>
	<i>Nettilehti</i>
Ei IP-oikeutta	<i>Nopeasti lämpenevä saunan kiuas</i>
	<i>Konsertti</i>
	<i>Design-huonekalu</i>

3. Luettele viisi ammattia, joissa tekijänoikeudella on erityisen paljon merkitystä.

1.

2.

3.

4.

5.

4. Varmista, että sinulle on selvää, mitä teollisoikeudet tarkoittavat. Teollisoikeuksia ovat

5. Ympyröi ne ammatit, joissa teollisoikeuksilla on erityisen paljon merkitystä.

kalastaja

IPR-manageri

ruokalähetti

teollinen muotoilija

talousassistentti

kamppaaja

innovaattori

konduktööri

startup-yrittäjä

brand manager

auton asentaja

koneinsinööri

6. Merkitse seuraaviin väittämiin, ovatko ne O (oikein) tai V (väärin).

Perustele vastauksesi perään viivalle.

OIKEIN VAI VÄÄRIN? PERUSTELE:

A) Teollisoikeuksia voi myydä toisille.

B) Tavaramerkin voi patentoida.

C) Tavaramerkkiä käytetään erottamaan tietyn yrityksen palvelut muiden yritysten vastaavista palveluista.

D) Tavaramerkki voi olla yrityksen arvokkain omaisuus.

E) Voit patentoida keksimäsi uuden idean.

F) Patentilla suojataan uusia teknisiä ratkaisuja.

G) Patenttia haetaan Suomessa Patentti- ja rekisterihallituksesta.

H) Olet suunnitellut uuden murokulhon. Voit hakea ja saada sille mallioikeuden.

I) Mallioikeuden voi saada vain mallisopimuksen tehnyt henkilö.

J) Lisenssi on lupa käyttää esimerkiksi jonkun tavaramerkkiä tai keksintöä.

7. Olet löytänyt internetistä kiinnostavan elokuvasivuston sekä merkituotteen poikkeuksellisen edulliseen hintaan. Alat pohtia, ovatko sivustot varmasti laillisia ja luotettavia tuotteiden jälleenmyyjä.

Kirjoita ainakin viisi asiaa, joiden avulla voit varmistaa, ettei kyse ole laittomasta elokuvasivustosta tai tuotevääreännöksiä kaupittelevasta verkkokaupasta. Perustele vastauksesi perään viivalle.

*Voit etsiä tietoa esimerkiksi seuraavista lähteistä:
laillisetpalvelut.fi/kuinka-tunnistaa-piraattipalvelu
facg.fi/tuotevaarennokset/*

1.

2.

3.

4.

5.

8. Keskustelutehtävä pienryhmissä tai pareittain. Luokkanne on päättänyt kerätä rahaa painamalla kangaskasseihin tunnettuja logoja/pelihakmoja ja myymällä niitä tapahtumissa.

a) Voitteko tehdä näin?

b) Mitä IP-oikeuksiin
liittyviä asioita
tilanteessa tulisi
huomioida? Mainitse
vähintään kolme asiaa.